

Nicolai Wammens grundlovstale

Taler

Nicolai Wammen
Finansminister

Dato

5. juni 2025

Sted

Ejer Bavnehøj

1 Kære alle

I dag fejrer vi det vigtigste, vi har:
Retten til selv at bestemme.

5 Som mennesker og som folk.

Vi fejrer Danmarks Grundlov.

Danmark blev ikke bygget på frygt eller tvang.

10 Danmark blev bygget på viljen til frihed — og på troen på fællesskab.
En kamp, som historisk har halt svære kår. En kamp, som har krævet ofre.

Det krævede det — ikke mindst i 1930'erne.

“Plads til alle, der vil. Danmark for folket.”

15 Sådan skrev Oskar Hansen i 1934.

Midt i en mørk tid.

Fascismen var på fremmarch.

Og mange steder blev folkestyret afløst af støvletramp og censur.

20 Hitler havde grebet magten i Tyskland.

Og Oskar Hansen ramte også den situation præcist:

*”Kamp imod dem, der vil storme og slå de friheds lyse skanser, som vort folk
bygger på.”*

25 Skrev han.

Med en klar advarsel mod tyranniet fra syd.

30

Demokratiet er ikke noget, man bare forbruger — Det er noget, man forpligter sig til.
Det kræver opbakning — og deltagelse.

35 Også i dag står vi i en tid med mange internationale farer.

Alliancer udfordres.

USA — vores historiske allierede — står mildest talt et andet sted end tidligere.
Verdensordenen er rystet.

40

Jeg tror, mange af jer har en følelse af, at jorden — så at sige — skælver. Ikke fysisk, men politisk.

Mange af jer mærker måske en uro. En usikkerhed.

Hvad vil morgendagens nyheder bringe? Hvor bevæger vi os hen?

45 Den følelse kender vi alle.

Men i den slags situationer skal vi stå fast — ikke lade os vælte.
Det kræver vores aktive kamp.

50 Kampen for det Danmark, vi ønsker. Kampen for rigsfællesskabets sammenhæng.

Kampen for et Europa, der løser problemer — i stedet for at skabe dem.

Kampen for fælles demokratiske værdier — i en verden, der er truet.

55 Og helt konkret: Kampen for Ukraine og deres forsvar mod Putins modbydelige angrebskrig.

Jeg var selv i Ukraine for nylig.

60 Det var bevægende at opleve deres viljestyrke, deres mod og deres håb. Men det var også dybt rystende at høre de fortællinger, der er hverdagskost for millioner af ukrainere.

Jeg så et børnehospital i Kyiv, hvor en hel fløj var blevet hårdt ramt.

65

Putin fører ikke bare krig mod Ukraine som land — men mod deres identitet, deres kultur og deres frihed.

70 Det er ikke bare en krig. Det er et systematisk og brutalt forsøg på at overtage et land, der har valgt friheden.

Og vi må aldrig blive så vant til overskrifterne, at vi glemmer, hvad de dækker over:

75

Rigtige mennesker. Rigtige liv. Ødelagt.

Det her er ikke bare deres kamp.

Det handler om os alle.

Om, hvorvidt det er ret eller magt, der skal bestemme verdens gang.

80 Deres krig er også vores krig. Og vi står bag dem. Hele vejen.

Vi skal passe på de ekstreme kræfter i Europa.

85 For i mange europæiske lande stormer populistiske partier frem.

Partier, der ikke har respekt for retsstaten.

Ikke for pressefriheden. Ikke for mindretal.

90 De bruger demokratiet som en stige — og sparker den væk, når de er kommet op.

Men hvorfor vinder de?

Fordi midterpartierne har svigtet for mange steder i Europa.

95 Fordi de ikke taget almindelig menneskers problemer alvorligt nok.

Fordi deres svar har været ligegyldige.

Fordi de ikke har handlet.

På migration.

100 På tryghed.

På privatøkonomi.

Det må ikke ske i Danmark.

105 Og det er vi som regering dybt optagede af. Ikke alene på Grundlovsdag men alle årets dage.

Vi ved, at vi skal tage fat der, hvor problemerne er:

Vi skal have styr på grænserne.
110 Vi skal sikre retfærdig fordeling.
Vi skal have sikkerhed i hverdagen.

Og jeg er glad for det arbejde, som statsminister Mette Frederiksen har sat i gang med at få ændret fortolkningen af de internationale konventioner.

115 De blev oprindeligt skabt for at beskytte flygtninge.
Men i dag beskytter de også kriminelle indvandrere.
Det går simpelthen ikke, at vi lukker udlændinge ind i Danmark — og ikke kan sige farvel til dem igen, hvis de begår dybt alvorlig kriminalitet.
120 Det skal stoppes.

Det handler ikke kun om at sikre EU's ydre grænser — og Danmarks grænser. Vi
125 skal også turde tale klart om integration.

Også i Danmark var vi i mange år for godtroende.
Man førte en integrationspolitik med krydsede fingre.

130 Man håbede, at problemerne løste sig selv.
At det med tiden gik over.
Men det gjorde det ikke.

Det var først, da vi tog rigtigt fat, at vi fik ændret udviklingen. Og jeg ved, hvad
135 jeg taler om.
Da jeg var borgmester i Aarhus, valgte vi at handle — ikke se til.
Vi rev dele af Gellerupparken ned.
Ikke af lyst — men af nødvendighed.

140 Parallelsamfund forsvinder ikke af håbefulde ord.
Ikke af gode intentioner.
De skal nedbrydes — med vilje og handling.
Jeg har mødt unge mænd, der troede, at vold og trusler var deres ret.
At frygt kunne erstatte respekt.
145 At samfundets regler ikke gjaldt for dem.

Det er vores ansvar — som samfund — at sætte en klar grænse.

150 ---

I Sverige har vi set, hvad der sker, når man for længe gør for lidt.:

Indvandrerklaner har visse steder overtaget magten.

155 De truer vidner. De afpresser embedsfolk.

De har infiltreret institutioner, der burde være bastioner for ret og orden.

Det må aldrig ske i Danmark. Aldrig.

160 Vi skal ikke være bange for forskellighed.

Men vi skal være benhårde i vores krav:

Her gælder ikke klanlov — her gælder Grundloven.

Her gælder ikke æreskultur — her gælder folkestyre.

165

Man kan være født her — og stadig stå udenfor.

Man kan være kommet hertil — og stadig høre til.

Det handler ikke om hudfarve. Det handler om holdning.

170 Det handler om opbakning — til vores demokratiske værdier.

Demokrati skal læres — før det kan leves.

175

Det starter i børneværelset.

I skolen. I klassen.

I fritidsklubben. I foreningerne.

180 Men lige nu er alt for mange unge overladt til techgiganternes algoritmer.

De bliver ikke opdraget til kritisk tænkning — de bliver fodret med konflikt.

De scroller — men de deltager mindre. De deler — men de spørger ikke.

De bliver ikke hele mennesker — men usikre.

185 Men det er ikke deres skyld — det er vores ansvar.

Hvis vi vil have unge, der står op for frihed og fællesskab — så skal vi selv tage ansvar.

Selv handle, så de kan handle.

190 Vi skal styrke demokratisk dannelse.

Ikke som et valgfag — men som et fundament.

195 Grundloven er ikke bare jura. Den er et valg.

Et valg om, hvad Danmark skal være.

Skal vi være et land, hvor fællesskabet viger for egoisme?

Hvor demokratiet udhules af bekvemmelighed?

Hvor vi lader skyggerne vokse — fordi vi ikke tør tænde lyset?

200

For midt i alt det alvorlige, skal vi ikke glemme, hvad det er, vi kæmper for:

Et stærkt demokrati, hvor man kan sige sin mening uden frygt.

Hvor vores børn kan vokse op i tryghed og håb.

205 Hvor magten ikke tilhører de stærkeste — men i stedet folket.

Hvor retten ikke er afhængig af penge, frygt eller vold.

Danmark er et land, hvor vi i fællesskab vælger vejen frem.

Hvor frihed og ansvar går hånd i hånd.

210 Hvor vi er forskellige — men stadig står sammen.

Hvor de, der har brug for samfundets understøttende hånd, får den.

Vores Danmark er ikke givet. Det er noget, vi har bygget — og noget, vi hver dag vælger at holde fast i.

215

Det er netop dét, der gør Danmark til noget særligt.

Til et sted, man ikke bare bor — men hører til.

Danmark er for dem, der vil.

220 Et Danmark for folket —

Tak — og glædelig Grundlovsdag.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

230

Tags

Grundlovstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/nicolai-wammens-grundlovstale-2025>

235

240

245

250

255

260